

Obrazložitev rebalansa proračuna za leto 2026

3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

Poslanstvo Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) je prispevalo k razvoju znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji. SAZU deluje kot najvišja nacionalna ustanova, ki združuje izjemne znanstvenike in umetnike, izvoljene zaradi njihovih pomembnih dosežkov. Akademija stremi k razvoju temeljnih znanj, ki so ključna za napredek in konkurenčnost slovenskega naroda ter k ohranjanju in razvoju slovenske kulturne dediščine.

SAZU tudi aktivno sodeluje pri oblikovanju strateških usmeritev na področju znanosti in umetnosti ter svetuje državi pri oblikovanju politik, ki vplivajo na ta področja. Poleg tega si prizadevate za povezovanje slovenskega raziskovalnega prostora z mednarodnimi akademskimi skupnostmi in za promocijo slovenskih dosežkov v svetu.

Delovanje predlagatelja finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev naslednjih podprogramov, programov in politik

- 05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA
 - 0502 - Znanstveno raziskovalna dejavnost
 - 050201 - Raziskovalni programi, projekti in druga znanstvenoraziskovalna dejavnost
 - 050204 - Podporno okolje in raziskovalna infrastruktura

Proračunski uporabniki znotraj predlagatelja finančnega načrta

- 3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Proračunski uporabniki ter njihovi neposredni učinki

3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Oris proračunskega uporabnika

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je najvišja nacionalna znanstvena in umetnostna ustanova. Njeni člani so znanstveniki in umetniki, ki so bili izvoljeni zaradi posebnih dosežkov na področju znanosti in umetnosti. SAZU deluje na podlagi Zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, ki ga je sprejel Državni zbor. Akademija je avtonomna ustanova, ki združuje znanstvenike in umetnike - članice in člane SAZU ter je javnopravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostjo, ki jih določa zakon in statut SAZU. V proračunu Republike Slovenije je opredeljen kot neposredni proračunski uporabnik.

SAZU je osrednja nacionalna ustanova, ki deluje kot avtonomna znanstvena in umetniška organizacija. Njena glavna dejavnost je spodbujanje razvoja znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji. SAZU združuje vrhunske slovenske znanstvenike, umetnike in druge strokovnjake, ki so zaradi svojih izjemnih dosežkov izvoljeni v akademijo. Delovanje SAZU je ključnega pomena za ohranjanje in razvoj

slovenskega kulturnega in znanstvenega izročila ter za povezovanje Slovenije s svetovnimi trendi na teh področjih.

SAZU neguje, spodbuja in pospešuje znanost in umetnost ter s svojo dejavnostjo prispeva k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti s tem, da:

- obravnava temeljna vprašanja znanosti in umetnosti;
- sodeluje pri oblikovanju politike raziskovalne dejavnosti in umetniškega ustvarjanja;
- daje ocene, predloge in mnenja o stanju, razvoju in pospeševanju znanosti in umetnosti, organizaciji raziskovalnega dela in umetniškega ustvarjanja;
- sodeluje pri obravnavi splošnih družbenih in gospodarskih vprašanj;
- podpira znanstvene, kulturne in umetnostne dejavnosti vseh delov slovenske narodne skupnosti;
- spodbuja znanstvene in umetnostne dejavnosti pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji;
- ustvarja možnosti za znanstveno in umetnostno delo svojih članov;
- organizira raziskovalno delo, tudi v sodelovanju z univerzami in drugimi raziskovalnimi organizacijami, zlasti na področjih, ki so pomembna za poznavanje naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda, za razvoj njegovega jezika in kulture;
- ustanavlja zavode na področju znanstvene, raziskovalne in kulturne dejavnosti;
- organizira razprave, znanstvene sestanke, posvetovanja, predavanja in razstave;
- izdaja stalne in občasne publikacije s področja znanosti in umetnosti;
- razvija mednarodno sodelovanje na področju znanosti in umetnosti.

05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

0502 - Znanstveno raziskovalna dejavnost

050201 - Raziskovalni programi, projekti in druga znanstvenoraziskovalna dejavnost

Opis podprograma

Podprogram se osredotoča na izvajanje znanstvenih raziskav, ki prispevajo k napredku znanosti in ustvarjanju novega znanja ne glede na vsebinsko področje financiranja. V podprogramu se financirajo tudi aktivnosti Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Ukrepi

3911-11-0001 - Znanstveno raziskovalni center

Opis ukrepa

Ukrep financiranja znanstvenoraziskovalnega dela na področju naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda, sofinanciran s strani Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), vključuje dodeljevanje sredstev za aplikativne programe in temeljne raziskave, zlasti na področju slovenskega jezika, zgodovine, arheologije, etnologije, umetnostne zgodovine, naravoslovja ter drugih ved, ki prispevajo k razumevanju in ohranjanju dediščine slovenskega naroda. Ukrep obsega financiranje raziskovalnih projektov, ki se posvečajo preučevanju, varovanju, dokumentiranju in interpretaciji naravne in kulturne dediščine. Vključuje tudi podporo infrastrukturnim nalogam, ki omogočajo dolgoročno ohranjanje virov, kot so zbirke, arhivi, jezikovni korpusi in prostorske evidence dediščine. Poudarek je na spodbujanju interdisciplinarnega sodelovanja, povezovanju raziskovalcev z različnih področij ter vključevanju znanstvenih izsledkov v širši družbeni in kulturni prostor. Ukrep prispeva k

utrjevanju nacionalne identitete, razvoju slovenskega jezika in kulture ter širšemu razumevanju naravne in kulturne raznolikosti Slovenije. Ukrep bo zaključen z dnem 31. 12. 2026.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Izhodišča za ta ukrep obsegajo učinkovitost financiranja, relevantno raziskav, sodelovanje in integracijo. Kazalniki za ocenjevanje uspešnosti vključujejo znanstveno produktivnost, učinek raziskav, učinkovito porabo sredstev, sodelovanje in mreženje, kadrovski razvoj, javno dostopnost in ozaveščenost ter dolgoročni vpliv na ohranitev naravne in kulturne dediščine. Program tako podpira interdisciplinarne raziskave in projekte, ki prispevajo k ohranjanju in razumevanju dediščine ter imajo pozitivne učinke na lokalno skupnost in širšo javnost. Izhodišča, na katerih temeljijo izračuni ocene pravic porabe v prihodnjih letih, temeljijo na realiziranih projektih (sredstvih) v preteklih letih, obstoječih ter aktivnih pogodbah in dogovorih. Financiranje projektov je v večji meri odvisno tudi od razpoložljivih proračunskih sredstev.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZSAZU	Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (ZSAZU)

Neposredni učinki

C0976 - Znastveno raziskovalni center SAZU

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1477 - Mednarodno primerljivo in družbeno relevantno znanje

Cilji projekta *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*, pri katerem sodelujeta SAZU in ZRC SAZU, so identifikacija, dokumentiranje in raziskovanje naravne in kulturne dediščine Slovenije z namenom njenega ohranjanja in promocije. Poudarek je tudi na interdisciplinarnem pristopu, ki vključuje sodelovanje strokovnjakov z različnih področij, kot so slovenski jezik, arheologija, etnologija, zgodovina, biologija in geologija. Cilj projekta je povečati ozaveščenost javnosti o pomenu naravne in kulturne dediščine ter spodbujati njeno trajnostno rabo.

SAZU sofinancira raziskovalne projekte ZRC SAZU v okviru dolgoročnega programa *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*. Ocenjujemo, da bomo v prihodnjih dveh letih vsako leto izvedli 12 raziskovalnih projektov. Ti bodo izbrani iz naslednjih področij: slovenski jezik, slovenska literatura in literarne vede, arheologija, zgodovina, slovensko narodopisje, glasbeno narodopisje, umetnostna zgodovina, muzikologija, izseljenstvo, krasoslovje, paleontologija, biologija in geografija.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I002122 - Število sofinanciranih projektov		število programov	2010	18,00	2019	4,00	4,00
					2020	3,00	3,00
					2021	4,00	3,00
					2022	4,00	4,00
					2023	4,00	4,00
					2024	4,00	5,00
					2025	4,00	6,00
					2026	12,00	

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
					2027	12,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I002122 - Število sofinanciranih projektov

V okviru skupnega dolgoročnega programa *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*, ki ga izvajata SAZU in ZRC SAZU, smo povečali ciljno vrednost števila letno financiranih raziskovalnih projektov. Sprva je bila predvidena podpora manjšemu številu projektov, vendar smo zaradi povečanih potreb po raziskovanju dediščine in velikega interesa raziskovalcev z različnih področij ciljno vrednost za leto 2026 povečali na 12 raziskovalnih projektov.

Projekti bodo izbrani iz širokega nabora področij, ki vključujejo slovenski jezik, slovensko literaturo in literarne vede, arheologijo, zgodovino, slovensko narodopisje, glasbeno narodopisje, umetnostno zgodovino, muzikologijo, izseljenstvo, krasoslovje, paleontologijo, biologijo in geografijo. Povečanje števila financiranih projektov bo omogočilo večjo vključenost interdisciplinarnih pristopov, celovitejše dokumentiranje dediščine ter učinkovitejšo promocijo in ohranjanje naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I002122	ZRC SAZU je bil ustanovljen leta 1981 kot raziskovalna enota SAZU. Njegova glavna naloga je izvajanje temeljnih raziskav na različnih znanstvenih področjih, ki so pomembna za slovensko kulturo, zgodovino, jezik, naravno in družbeno okolje. Dejavnost ZRC SAZU med drugim vključuje temeljne raziskave na področjih humanistike, družboslovja in naravoslovja, izdajanje znanstvenih revij, monografij in drugih publikacij, sodelovanje v mednarodnih projektih in mrežah ter skrb za kulturno dediščino in vzdrževanje pomembnih zbirk.

05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

0502 - Znanstveno raziskovalna dejavnost

050204 - Podporno okolje in raziskovalna infrastruktura

Opis podprograma

Podprogram se osredotoča na podporo raziskovalni dejavnosti in zagotavljanju ustreznega okolja za delo, vključno z vlaganjem v infrastrukturo javnih raziskovalnih zavodov, javnih infrastrukturnih zavodov, infrastrukturo in podporo delovanju Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter drugih javnih zavodov na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Znanstvenikom in umetnikom, ki so dosegli posebne dosežke na področju znanosti in umetnosti, se zagotavlja financiranje članskih nagrad. Podprogram se osredotoča na spodbujanje odličnosti na področju znanosti ter s tem prispeva k napredku družbe.

Ukrepi

3911-11-0002 - Članske nagrade akademikom

Opis ukrepa

V okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) delujejo znanstveniki in umetniki, ki so zaradi izjemnih dosežkov na področju znanosti in umetnosti izvoljeni za člane Akademije. Izvolitev v članstvo SAZU predstavlja pomembno nacionalno in družbeno priznanje. SAZU ima različne kategorije članov: častne, redne, izredne in dopisne člane. Člane SAZU voli skupščina, volitve pa potekajo vsako drugo leto. Redni in izredni člani SAZU, ki so državljani Republike Slovenije in imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, prejemajo stalno mesečno nagrado kot obliko družbenega priznanja za svoje dosežke. Osnova za izračun stalne mesečne nagrade je povprečna mesečna bruto plača zaposlenih v Republiki Sloveniji za zadnje trimesečno obdobje, zmanjšana za 30 %. Ukrep bo zaključen z dnem 31. 12. 2026.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Kazalniki za izplačilo članskih nagrad bi lahko vključevali znanstveno produktivnost, ki se meri s številom objavljenih znanstvenih člankov, citiranostjo del, udeležbo na mednarodnih konferencah in pridobivanjem raziskovalnih projektov. Umetniški prispevki bi lahko zajemali število razstav in performansov, prejete nagrade in priznanja, kritiške odzive ter izvajanje delavnic in predavanj. Mentorska in izobraževalna dejavnost bi vključevala predvsem prenos znanja in izkušenj na mlajše generacije. Prispevek k znanstveni ali umetniški skupnosti bi se lahko vrednotil na podlagi vodenja strokovnih društev, organizacije strokovnih in drugih dogodkov ter prispevka k širjenju znanstvene in umetniške kulture. Mednarodno sodelovanje bi zajemalo sodelovanje z mednarodnimi institucijami, gostujoča predavanja, umetniške rezidence ter širši mednarodni vpliv delovanja članov. Inovacije in razvoj novih metod pa bi vključevali razvoj novih raziskovalnih metod in tehnologij, inovativne pristope, ki prispevajo k napredku posameznega področja, ter uporabo raziskovalnih izsledkov v praksi.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZSAZU	Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (ZSAZU)

Neposredni učinki

C0977 - Članske nagrade akademikom

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1484 - Podeljene nagrade za izjemne dosežke na področju znanstveno raziskovalne dejavnosti

Cilj ukrepa 3911-11-0002 je spodbujanje vrhunskih dosežkov na področju znanosti in umetnosti, krepitev znanstvenega in umetniškega ustvarjanja ter zagotavljanje podpore članom pri njihovem nadaljnjem raziskovalnem in umetniškem delu z omogočanjem dostopa do virov SAZU. Cilj ukrepa je tudi aktivno vključevanje članov v delo in programe SAZU, spodbujanje sodelovanja in izmenjave znanja med člani ter širjenje znanstvenih in umetniških dosežkov v nacionalnem in mednarodnem prostoru. Ukrep je namenjen tudi ohranjanju visokih standardov na področju znanosti in umetnosti ter prispevanju k nadaljnjemu razvoju teh področij na nacionalni ravni.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I002123 - Število izplačanih nagrad na podlagi Zakona o slovenski akademiji znanosti in umetnosti		Število	2010	99,00	2019	92,00	90,00
					2020	95,00	93,00
					2021	95,00	93,00
					2022	88,00	89,00
					2023	99,00	96,00
					2024	95,00	92,00
					2025	95,00	90,00
					2026	90,00	
					2027	99,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I002123 - Število izplačanih nagrad na podlagi Zakona o slovenski akademiji znanosti in umetnosti

Za leto 2026 so predvidene ciljne spremembe, usmerjene v krepitev vloge in dejavnosti članov SAZU, pri čemer je predvideno skupno do 90 članov Akademije. Poudarek bo na ohranjanju oziroma doseganju tega števila v različnih kategorijah članstva (redni, izredni, dopisni in častni člani). Spodbujala se bo tudi večja vključenost članov v programe in dejavnosti SAZU, predvsem z aktivnim sodelovanjem v razredih, delovnih telesih in drugih organih Akademije.

Člani bodo dodatno podprti k pogostejšemu sodelovanju pri predavanjih, razstavah ter objavah znanstvenih in umetniških del v publikacijah SAZU. Posebna pozornost bo namenjena večji mednarodni prisotnosti članov z objavami, sodelovanji in gostovanji v tujini ter z razvojem digitalnih orodij za promocijo njihovega dela. Načrtovana je tudi postopna pomladitev članstva, z vključevanjem mladih vrhunskih ustvarjalcev, hkrati pa se bo okrepila prepoznavnost naziva *akademik* kot simbol odličnosti in družbene odgovornosti na področju znanosti in umetnosti.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I002123	SAZU rednim in izrednim članom podeljuje nagrade, pri čemer je število izplačil odvisno od števila novoizvoljenih članov ter od naravnega upada zaradi smrti obstoječih članov. Ti nagradni prejemki predstavljajo priznanje za izjemne dosežke na področju znanosti in umetnosti, ki so jih člani dosegli med svojim delovanjem. S tem SAZU spodbuja nadaljnje ustvarjalno delo in prispeva k ohranjanju visokih standardov v svoji skupnosti. Dinamika izplačil se tako spreminja glede na gibanje članstva, kar odraža razvoj institucije.

3911-11-0003 - Podporne dejavnosti - SAZU

Opis ukrepa

Podporna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) zajema vse naloge, povezane z nemotenim delovanjem Akademije, zagotavljanjem ustreznih delovnih pogojev za člane in zaposlene ter rednim in investicijskim vzdrževanjem objektov in opreme. Te dejavnosti predstavljajo temeljno infrastrukturno podporo za izvajanje znanstvenega, umetniškega in organizacijskega poslanstva

Akademije. SAZU deluje v okviru različnih oddelkov in služb, ki pokrivajo posamezna področja podpore. Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo skrbi za organizacijo bivanja slovenskih znanstvenikov in umetnikov v tujini ter gostovanj tujih strokovnjakov v Sloveniji. Pripravlja tudi osnutke mednarodnih sporazumov o sodelovanju s tujimi akademijami ter zagotavlja podporo pri organizaciji posvetovanj, znanstvenih predavanj, razstav in drugih dogodkov. Biblioteka SAZU opravlja številne pomembne naloge, med drugim zbira, ureja, hrani in restavrira knjižnično gradivo, vodi njegovo inventarizacijo in katalogizacijo, omogoča izposajo gradiva ter vzdržuje sistem mednarodne izmenjave publikacij s sorodnimi ustanovami po svetu. Uprava SAZU zagotavlja administrativno, strokovno, tehnično in organizacijsko podporo, ki je skupnega pomena za delovanje celotne Akademije. Poleg tega SAZU izvaja redno izdajateljsko dejavnost, v okviru katere izdaja znanstvene monografije, zbornike, periodične publikacije in druga strokovna dela, ki pomembno prispevajo k razvoju znanosti in umetnosti v Sloveniji. Ukrep bo zaključen z dnem 31. 12. 2026.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Izhodišča za ukrep 3911-11-0003 vključujejo zagotavljanje učinkovitega delovanja Akademije, ohranjanje in izboljševanje delovnih pogojev ter vzdrževanje in posodabljanje infrastrukture. Kazalniki za ocenjevanje uspešnosti ukrepa so nemoteno delovanje Akademije, kakovost delovnih pogojev, ustrezno stanje in vzdrževanje objektov ter učinkovitost administrativnih in podpornih služb.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZDavP-2	Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2)
ZDDO	Zakon o delavcih v državnih organih (ZDDO)
ZDR	Zakon o delovnih razmerjih (ZDR)
ZJN-2	Zakon o javnem naročanju (ZJN-2)
ZJU	Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)

Neposredni učinki

C0978 - Podporne dejavnosti za izvajanje nalog SAZU

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilji podporne dejavnosti SAZU so zagotavljanje visoke kakovosti znanstvenega in kulturnega dela, krepitev mednarodnega sodelovanja in izmenjave idej, ohranjanje in širjenje kulturne in znanstvene dediščine, podpora raziskovalnemu delu skozi dostop do strokovne literature, vzdrževanje in adaptacija zgodovinsko pomembnih objektov v lasti SAZU ter ohranjanje njenega ugleda kot vodilne znanstvene in kulturne institucije v Sloveniji. Te dejavnosti prispevajo k trajnostnemu razvoju in nadaljnjemu razvoju znanosti, kulture in umetnosti v širšem mednarodnem prostoru. Pomemben vidik podporne dejavnosti predstavlja tudi skrb za dolgoročno stabilno delovanje SAZU kot nacionalne akademije, ki z usklajevanjem svojih znanstvenih, kulturnih in upravnih dejavnosti omogoča uresničevanje svojih temeljnih poslanstev.

Med podporne dejavnosti med drugim sodijo tudi: izdajanje knjig in publikacij, katerih avtorji so člani SAZU oziroma so knjige ali publikacije, ki so kakorkoli povezane s SAZU, organiziranje ali soorganizacija domačih in mednarodnih simpozijev ter znanstvenih predavanj in sestankov, skrb za mednarodne izmenjave tujih in domačih znanstvenikov, nabava domače in tuje strokovne literature,

digitalizacija in dolgoročno hranjenje znanstvenih virov ter vzdrževanje, obnove in adaptacije zgradb, ki so v lasti SAZU. Poleg tega podpora vključuje tudi tehnično, organizacijsko in administrativno pomoč pri izvedbi projektov, sodelovanj in dogodkov, ki so povezani z delovanjem SAZU ter spodbujanje razvoja infrastrukture, potrebne za sodobno znanstveno in umetniško ustvarjanje.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06294 - Število izdanih oziroma sofinanciranih publikacij		št.	2010	37,00	2019	40,00	34,00
					2020	21,00	29,00
					2021	25,00	28,00
					2022	40,00	25,00
					2023	40,00	21,00
					2024	35,00	31,00
					2025	35,00	28,00
					2026	35,00	
					2027	38,00	
I06295 - Število izmenjav tujih in domačih znanstvenikov		št oseb	2009	62,00	2019	40,00	31,00
					2020	5,00	2,00
					2021	15,00	10,00
					2022	15,00	16,00
					2023	20,00	21,00
					2024	30,00	31,00
					2025	25,00	30,00
					2026	28,00	
					2027	28,00	
I06296 - Število sej razredov in oddelkov		št	2009	27,00	2019	26,00	30,00
					2020	18,00	28,00
					2021	27,00	19,00
					2022	25,00	23,00
					2023	36,00	20,00
					2024	36,00	29,00
					2025	25,00	25,00
					2026	32,00	
					2027	32,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06294 - Število izdanih oziroma sofinanciranih publikacij

Ciljne spremembe pri sofinanciranju publikacij za leto 2026 so usmerjene v krepitev znanstvene in kulturne prepoznavnosti SAZU ter povečanje dostopnosti objavljenih vsebin. Sofinanciranje bo osredotočeno na podporo znanstveno kakovostnim delom, ki prispevajo k razvoju znanosti, umetnosti in kulture ter imajo potencial za mednarodni doseg. Poudarek bo tudi na spodbujanju izdajanja publikacij v tujih jezikih, predvsem v angleščini, z namenom večje vpetosti slovenskega znanstvenega in umetniškega ustvarjanja v mednarodni prostor.

Spremembe bodo med drugim vključevale večjo podporo digitalnemu objavljanju in odprtemu dostopu, kar bo širši javnosti omogočilo prost dostop do publikacij ter s tem prispevalo k uresničevanju javnega interesa in krejitvi družbenega učinka raziskav. Uvedena bodo jasnejša merila za izbor publikacij, ki bodo temeljila na znanstveni relevantnosti, kakovosti recenzentskega postopka ter skladnosti z dolgoročnimi raziskovalnimi usmeritvami SAZU.

Spodbujalo se bo tudi sodelovanje z uglednimi domačimi in tujimi založbami ter vključevanje mlajših avtorjev, kar bo prispevalo k pomlajevanju in nadaljnjemu razvoju akademskega založništva. Sofinanciranje bo tako bolj strateško usmerjeno v publikacije in projekte z dolgoročnim znanstvenim, kulturnim in družbenim učinkom.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06295 - Število izmenjav tujih in domačih znanstvenikov

Ciljne spremembe na področju izmenjav tujih in domačih znanstvenikov za leto 2026 so usmerjene v povečanje obsega in kakovosti mednarodnega sodelovanja. Pričakuje se povečanje števila znanstvenih izmenjav, tako prihodov tujih strokovnjakov v Slovenijo kot odhodov slovenskih raziskovalcev v tujino, kar bo prispevalo k intenzivnejšemu pretoku znanja, izkušenj in dobrih praks. Poseben poudarek bo namenjen vključevanju mladih raziskovalcev ter spodbujanju dolgoročnih institucionalnih povezav s tujimi znanstvenoraziskovalnimi ustanovami.

Spremembe bodo vključevale bolj ciljno usmerjen izbor sodelovanj z uglednimi tujimi akademijami, univerzami in raziskovalnimi ustanovami, pri čemer bosta upoštevani znanstvena odličnost in strateška pomembnost posameznih področij. Povečala se bo podpora večdnvnim in vsebinsko poglobljenim obiskom, ki bodo vključevali predavanja, delavnice, skupno raziskovalno delo ali pripravo znanstvenih publikacij. Načrtovano je tudi boljše usklajevanje izmenjav z drugimi programi SAZU, s čimer bo zagotovljena večja povezanost raziskovalnih, kulturnih in drugih dejavnosti Akademije.

Z večjim številom izmenjav v letu 2026 bo SAZU dodatno prispevala k mednarodni prepoznavnosti slovenskega znanstvenega in umetniškega ustvarjanja ter h krepitvi vloge Slovenije v evropskem in širšem mednarodnem znanstvenem prostoru.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06296 - Število sej razredov in oddelkov

Ciljne spremembe pri kazalniku za leto 2026 so usmerjene v povečanje pogostosti in učinkovitosti delovanja strokovnih teles SAZU. V prihodnjem obdobju se pričakuje večje število sej, kar bo omogočilo intenzivnejšo obravnavo znanstvenih, umetniških in razvojnih tem, boljšo vsebinsko usklajenost med posameznimi razredi in oddelki ter hitrejšo odzivanje na aktualne potrebe in izzive na področju znanosti in kulture.

Večje število sej bo prispevalo k učinkovitejšemu in kontinuiranemu spremljanju izvajanja projektov, obravnavi predlogov za nove člane, pripravi mnenj in pobud ter usklajevanju dejavnosti znotraj Akademije. Spremembe bodo vključevale tudi izboljšanje organizacijske podpore sejam ter spodbujanje hibridnih oziroma digitalnih oblik njihove izvedbe, kjer bo to smiselno, s čimer bo omogočena širša in enakopravnejša udeležba članov iz Slovenije in tujine.

Povečanje števila sej bo tako okrepilo notranje strokovno sodelovanje ter prispevalo k večji preglednosti, odzivnosti in strateški usmerjenosti delovanja SAZU.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06294	Člani SAZU, ki jih predsedstvo imenuje v Komisijo za tisk in publikacije, na svojih sejah s soglasjem večine prisotnih članov sprejmejo program načrtovanih publikacij za tekoče leto. SAZU izdaja publikacije, katerih avtorji so člani Akademije oziroma so vsebinsko tesno povezane z dejavnostjo SAZU in njenimi člani. Z izdajanjem publikacij SAZU zagotavlja širjenje znanstvenih in umetniških dosežkov ter krepi svojo prepoznavnost in vpliv v nacionalnem in mednarodnem prostoru. Program publikacij je skrbno zasnovan tako, da podpira najpomembnejša dela, ki odražajo visoke znanstvene in umetniške standarde Akademije ter prispevajo k ohranjanju, razvoju in širjenju znanstvenega in kulturnega znanja.

Kazalnik	Opis
I06295	Izmenjave tujih in domačih znanstvenikov pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) so pomemben del njenega delovanja ter prispevajo k širjenju znanstvenega znanja in krepitvi mednarodnega sodelovanja. SAZU sodeluje s številnimi tujimi akademijami in znanstvenimi institucijami po svetu na podlagi bilateralnih sporazumov, ki omogočajo izmenjave znanstvenikov. Ti sporazumi slovenskim znanstvenikom omogočajo strokovna in raziskovalna gostovanja v tujini ter sodelovanje z uglednimi mednarodnimi institucijami, tujim znanstvenikom pa gostovanja v Sloveniji in sodelovanje s slovensko znanstveno skupnostjo. Izmenjave pomembno prispevajo k izmenjavi znanja, idej in znanstvenih izkušenj, spodbujanju raziskovalnega sodelovanja ter vzpostavljanju in krepitvi mednarodnih znanstvenih povezav. Poleg tega SAZU podpira organizacijo mednarodnih znanstvenih srečanj, konferenc in simpozijev, na katerih sodelujejo domači in tuji strokovnjaki. S tem dodatno spodbuja pretok znanja ter prispeva k večji mednarodni prepoznavnosti SAZU in slovenskega znanstvenega prostora.
I06296	Znanstvena in umetnostna dejavnost SAZU se izvaja v šestih razredih, ki so osrednji nosilci nalog Akademije. Posamezni razredi so oblikovani za eno ali več področij znanosti in umetnosti ter imajo pomembno vlogo pri usmerjanju in razvoju teh področij v okviru SAZU. Obravnavajo temeljna vprašanja s področij znanstvenih in umetniških disciplin, ki jih zastopajo, ter pripravljajo predloge in mnenja o njihovem trenutnem stanju in prihodnjih razvojnih usmeritvah. Poleg tega organizirajo razprave, posvetovanja, predavanja, razstave in druge dogodke, ki spodbujajo izmenjavo znanja ter prispevajo k širjenju znanstvene in kulturne zavesti. Razredi skrbijo tudi za pripravo in izdajo publikacij, ki pomembno prispevajo k širjenju znanja ter predstavitvi in promociji dosežkov članov SAZU ter drugih raziskovalcev in umetnikov. V skladu z Zakonom o SAZU, Statutom SAZU ter sklepi skupščine in predsedstva opravljajo tudi druge naloge, s katerimi prispevajo k razvoju znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji in širše. Razredi se vključujejo tudi v mednarodne znanstvene in umetniške mreže ter s tem omogočajo povezovanje slovenskih strokovnjakov z mednarodno znanstveno in umetniško skupnostjo.

Skupine projektov

3911-11-S001 - Investicije SAZU

Opis skupine projektov

Projekt je namenjen financiranju investicijskih vlaganj v objekte, opremo in drugo infrastrukturo Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) z namenom zagotavljanja ustreznih prostorskih, tehničnih in delovnih pogojev za nemoteno izvajanje dejavnosti Akademije. Investicijska vlaganja

obsegajo zlasti obnovo, vzdrževanje in posodobitev objektov ter nabavo in posodobitev opreme in druge infrastrukture, potrebne za učinkovito izvajanje znanstvene, umetniške, strokovne in podporne dejavnosti SAZU. Vlaganja so usmerjena tudi v ohranjanje vrednosti premoženja, izboljšanje funkcionalnosti in varnosti objektov ter zagotavljanje dolgoročno ustreznih pogojev za delovanje SAZU.

Neposredni učinki:

C5937 - Zaključene investicije in investicijska vlaganja

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilj razvoja investicijskega področja pri SAZU je zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti, varnosti in funkcionalnosti infrastrukture, ki je ključna za nemoteno izvajanje znanstvenih, kulturnih in administrativnih dejavnosti akademije. S sistematičnim in rednim investicijskim vzdrževanjem ter nabavo nujne opreme SAZU ohranja vrednost svojega premoženja, preprečuje nastanek večje škode zaradi dotrajanosti ter ustvarja ustrezne pogoje za delo članov in zaposlenih. Uvajanje energetske učinkovitosti in trajnostnih rešitev dodatno prispeva k zmanjšanju obratovalnih stroškov ter okoljskemu odgovornemu ravnanju. Namen vseh teh ukrepov je vzpostaviti in vzdrževati stabilno, sodobno in varno infrastrukturno okolje, ki omogoča učinkovito uresničevanje poslanstva SAZU kot osrednje znanstvene in kulturne ustanove v Sloveniji.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06262 - Število zaključenih investicij in investicijskih vlaganj		Število	2010	2,00	2019	1,00	2,00
					2020	1,00	1,00
					2021	1,00	1,00
					2022	1,00	1,00
					2023	1,00	1,00
					2024	1,00	1,00
					2025	1,00	3,00
					2026	2,00	
					2027	2,00	
					2028	2,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06262 - Število zaključenih investicij in investicijskih vlaganj

Ciljne spremembe pri kazalniku za obdobje 2026–2028 so usmerjene v povečanje števila izvedenih investicijskih posegov ter v izboljšanje učinkovitosti in strateškega načrtovanja vlaganj v infrastrukturo SAZU. Pričakuje se povečanje števila zaključenih investicij, zlasti tistih, ki prispevajo k dolgoročni funkcionalnosti, energetski učinkovitosti in varnosti objektov v lasti SAZU. Poudarek bo na manjših, vendar ciljno usmerjenih investicijskih posegih, ki bodo preprečevali nadaljnje propadanje objektov ter zagotavljali pogoje za nemoteno delovanje Akademije.

Spremembe bodo vključevale tudi izboljšano spremljanje izvajanja investicij, učinkovitejše določanje prednostnih nalog ter optimizacijo postopkov javnega naročanja in izvedbe investicijskih del. Poleg obnove in posodobitve objektov se bo povečal tudi obseg nabave osnovnih sredstev, kot so

računalniška, klimatska in multimedijška oprema ter druga oprema, potrebna za zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev.

Cilj navedenih sprememb je vzpostaviti stabilno in učinkovito investicijsko okolje, ki bo omogočalo gospodarno upravljanje premoženja SAZU ter zagotavljalo kakovostne, varne in funkcionalne pogoje za izvajanje znanstvene, umetniške, kulturne in podporne dejavnosti Akademije.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06262	Kazalnik spremlja stopnjo realizacije načrtovanih investicijskih vlaganj v objekte, opremo in drugo infrastrukturo SAZU glede na sprejeti načrt investicij. Z njim se meri uspešnost izvedbe načrtovanih investicij ter zagotavljanje ustreznih prostorskih, tehničnih in delovnih pogojev za nemoteno izvajanje dejavnosti SAZU.

3911-11-S002 - Donacije SAZU

Opis skupine projektov

Projekt je namenjen financiranju dejavnosti Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) iz donatorskih sredstev, prejetih od domačih in tujih pravnih ter fizičnih oseb, v skladu z namenom posamezne donacije. Donatorska sredstva so namenjena podpori znanstvenim, umetniškim, kulturnim in drugim dejavnostim SAZU ter izvedbi projektov in aktivnosti, ki prispevajo k uresničevanju poslanstva Akademije. Sredstva se uporabljajo namensko, skladno z voljo donatorjev in veljavnimi predpisi, ter predstavljajo dodaten vir financiranja dejavnosti SAZU.

Neposredni učinki:

C5947 - Sofinancerska in donatorska sredstva

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilj projekta Donacije SAZU je zagotoviti dodatne, stabilne in namensko usmerjene vire financiranja za dolgoročno izvajanje dejavnosti Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) ter ohranjanje in razvoj njene infrastrukture. Z uspešnim pridobivanjem donatorskih sredstev lahko SAZU izboljša vzdrževanje, obnovo in posodabljanje zgodovinsko pomembnih stavb ter drugega premoženja, s čimer prispeva k ohranjanju kulturne dediščine in hkrati zagotavlja ustrezne pogoje za kakovostno izvajanje znanstvenih, umetniških in kulturnih dejavnosti.

Poleg zagotavljanja dodatnih finančnih virov projekt prispeva tudi h krepitvi prepoznavnosti SAZU kot odprte, odgovorne in v širši družbeni prostor vpete institucije. Spodbuja povezovanje z donatorji, gospodarstvom, posamezniki ter drugimi domačimi in tujimi deležniki, ki želijo prispevati k razvoju znanosti, umetnosti in kulture. Donacije tako predstavljajo pomembno obliko sodelovanja pri ohranjanju in razvoju skupnega znanstvenega in kulturnega prostora, ki temelji na trajnosti, javnem interesu in medgeneracijski odgovornosti.

Na ta način SAZU utrjuje svojo vlogo osrednje nacionalne akademske ustanove, ki ne le ohranja in varuje znanstveno in kulturno dediščino, temveč tudi dejavno prispeva k razvoju znanosti, umetnosti, kulture in družbe v Sloveniji ter širšem mednarodnem prostoru.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06264 - Vrednost pridobljenih donatorskih sredstev		EUR	2010	34.143,00	2019	13.000,00	110.026,24
					2020	7.189,00	8.986,00
					2021	10.000,00	2.566,64
					2022	4.000,00	1.066,64
					2023	4.000,00	8.120,00
					2024	2.000,00	77.308,00
					2025	8.120,00	17.667,56
					2026	8.500,00	
					2027	2.500,00	
					2028	2.500,00	
I06290 - Delež donacij v celotnem proračunu SAZU		%	2008	1,00	2019	0,30	2,97
					2020	0,20	0,53
					2021	0,27	0,07
					2022	0,10	0,03
					2023	0,10	0,19
					2024	0,10	1,88
					2025	0,19	0,37
					2026	0,17	
					2027	0,04	
					2028	0,04	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06264 - Vrednost pridobljenih donatorskih sredstev

V obdobju 2026–2028 ne predvidevamo, da bi SAZU pridobila nova donatorska sredstva. Kljub temu projekt ostaja strateško pomemben za prihodnost, saj vzpostavlja temelje za dolgoročno sodelovanje z donatorji in drugimi podporniki, ki bi lahko v prihodnjih letih prispevali k uresničevanju ciljev SAZU na področju ohranjanja kulturne dediščine ter spodbujanja znanstvenega in umetniškega razvoja.

Čeprav pridobivanje novih donatorskih sredstev v obdobju 2026–2028 ni predvideno, bo SAZU v tem obdobju za podporo strateško pomembnim vsebinam uporabila donacije, prejete v preteklih letih. Donatorska sredstva bodo namenjena sofinanciranju znanstvenih publikacij *Fagopyrum* in *Folia Biologica et Geologica*, za kateri je SAZU uspešno pridobila tudi sredstva Agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Projekt je tako usmerjen v zagotavljanje dodatne finančne stabilnosti za redno izdajanje in nadaljnji razvoj uveljavljenih znanstvenih publikacij, ki prispevajo k prepoznavnosti slovenske znanstvene produkcije v domačem in mednarodnem prostoru. Uporaba obstoječih donatorskih sredstev za ta namen omogoča ohranjanje kakovosti publikacij in podpira njihov nadaljnji razvoj, hkrati pa zagotavlja namensko, gospodarno in odgovorno upravljanje pridobljenih sredstev v skladu s poslanstvom SAZU.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06290 - Delež donacij v celotnem proračunu SAZU

Ciljna sprememba za obdobje 2026–2028 predvideva zmanjšanje prihodkov iz naslova novih donatorskih sredstev, saj v tem obdobju pridobivanje dodatnih donacij ni načrtovano. Kljub temu bo SAZU uporabljala donatorska sredstva, zbrana v preteklih letih, zato bo delež donatorskih sredstev v proračunu še vedno prisoten, vendar bo izhajal iz prenesenih sredstev in ne iz novih prilivov.

V obdobju 2026–2028 bodo ta sredstva namenjena sofinanciranju znanstvenih publikacij *Fagopyrum* in *Folia Biologica et Geologica*, s čimer bo zagotovljena stabilna podpora njunemu rednemu izhajanju in nadaljnjemu razvoju. Sprememba kazalnika tako ne pomeni popolne odsotnosti donatorskih sredstev, temveč odraža prehod iz faze aktivnega pridobivanja donacij v fazo namenske in načrtovane porabe že zbranih sredstev.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06290	Kazalnik delež donacij v celotnem proračunu SAZU meri razmerje med višino donatorskih sredstev in skupnim proračunom SAZU v določenem proračunskem letu. Izraža se v odstotkih in prikazuje, kolikšen delež finančnih sredstev SAZU izvira iz zasebnih ali institucionalnih donacij, namenjenih podpiranju znanstvenih, kulturnih, umetniških ali infrastrukturnih dejavnosti akademije. Kazalnik omogoča spremljanje uspešnosti pridobivanja donacij ter učinkovitosti njihove porabe, hkrati pa nakazuje stopnjo dodatne finančne neodvisnosti in raznolikosti virov financiranja.